

На Дніпропетровщині затримано на хабарі майора поліції

Служба безпеки України спільно з прокуратурою та поліцією затримала на хабарі заступника начальника слідчого відділу одного з районів поліції Павлограда. Майор вимагав гроші від місцевого мешканця за закриття кримінального провадження щодо нанесення тілесних ушкоджень. Правоохоронці затримали здирника під час отримання хабара на суму 10 тисяч гривень. Зловмисникові оголошено про підозру та обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою.

у стількох мільйонах гривень махінацій під час ремонту приміщень зафіксувала Одеську юридичну академію Генпрокуратура. У зв'язку з цим там тривають перевірки.

У Черкасах затримано групу серійних автокрадів

До складу злочинного угруповання входило четверо черкашан віком від 21 до 25 років. Зловмисники розподілили обов'язки: один здійснював огляд стоянок автомобілів та обирав необхідний автомобіль, двоє інших спільників займалися безпосереднім викраденням. Спеціалізувалися зловмисники виключно на автомобілях моделі «ВАЗ», які не були обладнані протиугінною сигналізацією. Автомобілі переганяли до гаражів. Там їх розбирали та ремонтували, встановлювали держномери автомобілів, які потрапили в ДТП та не підлягали відновленню, і продавали.

Субсидії — ілюзія дешевої енергії

Пріоритетом дій уряду мусить бути системне скорочення споживання, а не дискусія про тарифи, вважає Святослав Павлюк, керівник київського офісу асоціації «Енергоефективні міста України».

Як відомо, 98% квартир в Україні приватизовані, тому житлових послуг держава нікому не надає. Громадяни сплачують лише за енергетичні послуги — електроенергію, газ, тепло, тверде паливо — та комунальні — воду, каналізацію, прибирання, поточний ремонт будинків — усього 18 складових. Немає в Україні житлово-комунальних послуг із часу приватизації житла, але саме так дотепер веде та оприлюднює відповідні дані Держстат.

Отже, держава, небезпідставно остерігаючись перспективи надмірних емоцій населення, яке отримує нові платіжки, запровадила в 2015 році широку програму субсидій. Оскільки минув перший рік дії програми, можна зробити певні висновки.

ІЛЮЗІЯ ДЕШЕВОЇ ЕНЕРГІЇ

Досвідчені викладачі в університетах не раз згадували принцип: найкраще зрозуміти тему можна тоді, коли її пояснює іншим.

Отак автор почав розбиратися в безкінечних цифрах субсидій і рахунків за комунальні послуги, намагаючись зробити якісь висновки, а не просто запам'ятати кількість нулів.

Якщо піднятися над дискусіями, кому скільки призначили, чи це справедливо, чому вітчизняний газ такий дорогий і де «зрада», варто звернути увагу на співвідношення між споживанням і платіжками тих, хто отримує субсидії на «житлово-комунальні послуги», і тих, хто платить за все з власної кишені. Ба — понад те платять і податки, з яких держава платить субсидії тим, хто за спожиті послуги заплатити не може.

Слід взяти до уваги, що газ споживають і ті, й інші, але, з огляду на відсутність повного його обліку, точно встановити, хто скільки споживає, неможливо.

Варто також врахувати, що крос-субсидії в електроенергетиці — від промисловості побутовим споживачам — теж розподілені рівномірно.

Як же вибудована система розподілу субсидій, і яким є ефект її функціонування?

Отже, на кінець 2015 року в Україні за «житлово-комунальні послуги» населенню нараховано близько 51 млрд грн. Субсидій за цими послугами, компенсацій за паливо

та пільг нараховано близько 25,3 млрд грн.

Фактично половину нарахованої суми оплачує уряд з податків українців. Тобто рівень втручання держави в сектор економіки комунальних та енергетичних послуг країни становить майже 50%.

Загальний обсяг субсидій у бюджеті 2015 року був 25,3 млрд грн, а в бюджеті 2016 року — вже 38 млрд грн. Спонукає такий об'єм субсидій економити? Може економічна модель енергоефективності конкурувати з моделлю субсидованого проїдання?

Правильно поставлене питання є першим кроком до пошуку світла в кінці тунелю.

Ось ще кілька цифр, важливо вловити їхні пропорції.

На підконтрольній Україні території в 2015 році було 16,7 млн квартир та односімейних будинків.

За підсумками 2015 року 5,4 млн домогосподарств отримали субсидії та пільги на загальну суму 25,3 млрд грн. Тобто саме на цих споживачів країна пустила 50% грошей ринку житлово-комунальних послуг.

Таким чином, 5,4 млн отримувачів субсидій споживали послуг на таку ж суму, як 11,3 млн абонентів, які платять за себе самі.

Це означає, що об'єм споживання енергетичних та комунальних послуг отримувачів субсидій щонайменше удвічі вищий від тих, хто їх не отримує. Отже, наявна система нараховує спричиняє нерациональну поведінку споживачів.

Створена ілюзія дешевої енергії не спонукає економити, а скорочення

субсидій викликає злість у тих, хто до них звик. Ті, хто сповна платять податки, оплачують свої квитанції та подвійні — малозабезпечених. Верхня межа компенсацій явно завищена та потребує корекції.

ГРОШІ НА ВІТЕР

Особливістю наявної системи субсидій є те, що лише незначна частка грошей виплачується безпосередньо їхнім отримувачам — близько 2%, а це лише 600 млн грн з понад 25 млрд грн.

Решта перераховується підприємствам, які постачають тепло, воду, електроенергію, газ та інші послуги, щоб вони надали їх безкоштовно або зі значною знижкою.

За відсутності повного обліку споживання води, тепла та газу поле для маніпуляцій та приписок — не мале.

Наявна пропорція в споживанні є наслідком такого способу фінансування, тому її слід переглянути. Споживач, який не платить сам за товар, не розуміє його реальної ціни. Тому монетизація пільг є обов'язковим кроком — яким би не був опір.

Обсяг субсидій не може постійно збільшуватися. Поверховий аналіз дозволяє припустити, що сама лише зміна способу та меж надання субсидій може змінити поведінку субсидіантів. Споживання енергії в цьому сегменті можна скоротити удвічі, що вивільнить понад 8 млрд грн.

Для порівняння: на програму газозаміщення та енергоефективності у 2015 році було витрачено близько

300 млн грн, а на 2016 рік планується близько 800 млн грн.

Розпочату програму субсидій неможливо згорнути, але суспільство мусить швидко рухатися далі та вдосконалювати спосіб допомоги незабезпеченим.

Базова проблема українського житлового сектора — надзвичайно високе споживання енергії через високі втрати в будинках, тому велика кількість енергії, помножена на будь-яку ціну, буде давати велику платіжку.

Передусім потрібно допомогти суспільству зменшити втрати в будинках, а відповідно — зменшити споживання та платежі за енергію за рахунок комплексної термомодернізації.

КРАЇНА ДОТАЦІЙ

Наявна система фінансової підтримки житлового сектора не обмежена субсидіями. Основних видів допомоги в країні кілька, і кожен з них заслуговує окремої уваги.

Отже, у 2015 році населення України отримало:

— субсидії та пільги на оплату «житлово-комунальних послуг» з бюджету — 24,5 млрд грн;

— субсидії на закупівлю твердого палива з бюджету ~ 0,6 млрд грн;

— крос-субсидії (дотаційні сертифікати) з електроенергії ~ 40 млрд грн;

— неотриманий прибуток «Нафтогазу» через продаж газу населенню за заниженою ціною ~ 40 млрд грн;

— дотації муніципальним компаніям із вивезення сміття, водопостачання — дані відсутні.

Тобто загальна річна сума за «житлово-комунальні послуги» в розмірі 51 млрд грн базується на дотованих цінах на електроенергію та газ.

Якщо пам'ятати, що фактичних платежів населення було 51 млрд грн мінус всі бюджетні субсидії, то це означає, що витягнуті з власних кишень 25 млрд грн не покривають і 20% реальної вартості наданих послуг. 80% рахунків покриває уряд з податків українців та коштом знекровлення державних підприємств. 105 млрд грн субсидій і дотацій населенню — це більше суми, яку країна в стані війни витрачає на оборону.

Суми, яку країна призначила на проекти енергоефективності, на фоні таких витрат взагалі не видно.

Ситуація тим жахливіша, що ціни рано чи пізно стануть недотаваними — як тільки рівень зношеності «Нафтогазу», «Укргазвидобування» та «Енергоатома» сягне межі

і вони збанкрутують, а населення ще не утеплить будинки та не зможе оплачувати повну ціну при об'ємі споживання втричі вищому, ніж у ЄС.

Пріоритетом термінових дій мусить бути системне скорочення споживання, а не дискусія про тарифи, хоча за діями монополістів все одно треба стежити.

Якщо всі згадані суми — все одно народні гроші, то значно раціональніше буде швидше підвищити ціну для населення до реального рівня, а отримані кошти пускати на цільові програми співфінансування модернізації житла, а не просто проїдання. Тобто громадян як акціонерів державного енергетичного сектора повинен цікавити не дешевий газ, а прибуток свого підприємства. Так само, як співвласників пекарні цікавлять не безкоштовні «халаявні» булочки, а прибуток, який можна спрямувати хоча б на ремонт даху чи навчання дітей.

Критичним питанням є скорочення обсягу наданих субсидій та надання можливості максимально монетизувати ці гроші. Країна повинна перестати говорити про те, як вивести «Нафтогаз» у «нуль» — це курка, яка повинна нести золоті яйця.

Кожен громадянин, який хоче отримати гроші в грошовій формі і використати їх на проекти енергоефективності, повинен отримати таку можливість. Механізм є: субсидії на купівлю твердого палива виділяються в грошовій формі. У 2015 році на це витрачено понад 600 млн грн, і ніхто не скаржився.

Очевидно, що колективна стратегія щодо багатопроверхових повинна мати пріоритет над індивідуальними стратегіями «латкових» утеплень.

Країна повинна якомога швидше сформувати широку, зрозумілу та доступну програму енергоефективності в житловому секторі та створити фонд, орієнтований на скорочення споживання енергії. Парламент мусить прийняти закон про такий фонд, монетизувати пільги, субсидії і максимізувати дотації та крос-субсидії.

Не треба четвертий рік чекати на обіцяний грант ЄС чи Німеччини — Україна має все для запуску програми своїми силами. Якщо донори захочуть, то можуть приєднатися.

Через кілька років, оглядаючись назад, українці дивуватимуться, як можна було так марнотратно жити стільки десятиліть. Українського газу буде повністю вистачати на потреби населення. Головне — правильно витрачати гроші.

Микола Романюк пообіцяв лучанам тепло та гарячу воду

У вівторок, 9 лютого, під час оперативної наради міський голова Микола Романюк прокоментував ситуацію, яка склалась на ДКП «Луцьктепло».

Він зазначив, що з 1 лютого НАК «Нафтогаз України» забирає усі кошти з рахунків ДКП «Луцьктепло». Нині ситуація не проста, адже підприємству не залишається коштів на оплату за електроенергію, виплату заробітної плати, інші поточні витрати. Микола Романюк зауважив, що на «Луцьктепло» тільки налагодилася ситуація, вдалося погасити заборгованість із заробітної плати перед працівниками.

Нині ведуться перемовини на рівні Києва. Проте, попри все, Микола Романюк наголосив, що в оселях лучан буде тепло та гаряча вода.

Він зауважив, що нині у державі відбуваються незрозумілі процеси і такими рішеннями підпри-

ємства теплоенергетики ставлять «на коліна».

Розповів Микола Романюк і про те, що вже з наступного тижня розпочинаються підготовчі роботи до ремонту вулиць, прибудинкових територій, систем зовнішнього освітлення. За його словами, необхідні кошти на це в бюджеті передбачені та й погодні умови дозволяють.

Наголосив очільник Луцька і на тому, що міська рада продовжує робити все, аби бути максимально відкритою та прозорою в своїй роботі. Він зауважив, що нині структурні підрозділи проводять придбання різних товарів і послуг через електронні закупівлі. Луцьк є одним з перших обласних центрів України, які пішли таким шляхом. Робота продовжується й надалі — з 1 квітня придбання товарів через електронні закупівлі повинні здійснювати і комунальні підприємства.

В Україні можуть ввести обов'язкову щомісячну абонплату за газ

Як «Відомості» писали раніше, у 2016 році комунальні тарифи будуть змінюватися не менше трьох разів: з 1 березня — на світло, з 1 квітня — на газ, з 1 вересня — знову на електроенергію. І якщо ціни на світло будуть рости, то ціни на блакитне паливо можуть навіть зменшити.

Найближче подорожчання електроенергії відбудеться з 1 березня 2016 року: за 1 кВт/год доведеться платити 57 копійок (при споживанні до 100 кВт/год) і 99 копійок (при споживанні понад 100 кВт/год). З 1 вересня 2016 тарифи знову зростуть: за 1 кВт/год доведеться платити 0,714 гривень (при споживанні до 100 кВт/год) і 1,29 гривні (при споживанні понад 100 кВт/год). А вже з 1 березня 2017 року має відбутися останнє із запланованих зростань цін: за 1 кВт/год доведеться платити 90 копійок (при споживанні до 100 кВт/год) і 1,68 гривні (при споживанні понад 100 кВт/год).

Наступний перегляд тарифів на газ заплановано на 1 квітня 2016 р. Не виключають, що ціни можуть навіть впасти, враховуючи світову тенденцію до зниження вартості нафти і блакитного палива.

Крім того, споживачам газу можуть ввести обов'язкову абонплату, навіть якщо блакитне паливо не використовують, але підключені до мережі. Така плата може становити

17–29 гривень щомісяця. У той же час у «Нафтогазі» виступають проти введення такої абонплати.

Постійним зростанням тарифів на комунальні послуги ознаменувався весь 2015 рік. Зросли ціни на газ, тепло, холодну та гарячу воду, світло. У такий спосіб влада намагається привести тарифи до економічно обґрунтованих, ринкових. Суми в платіжках за рік виросли в кілька разів.

Разом з тим введено нову спрощену систему надання субсидій на оплату житлово-комунальних послуг. Якщо ще в 2014-му за субсидією звернулись 739 000 сімей, то в 2015 уже в шість разів більше — 4,8 мільйона сімей. Також ввели адресний підхід з надання пільг з оплати житлово-комунальних пільг, послуг зв'язку, на придбання твердого палива, скрапленого газу. У держбюджеті 2016 закладено більший ресурс на виплату громадянам житлових субсидій у розмірі 35 млрд грн (у минулому році було 24 млрд грн).

Оксана ПРОЦУК